

Халюк Л. Усні народні оповідання українців-переселенців Лемківщини, Холмщини, Підляшшя та Надсяння: жанрово-тематична специфіка, художні особливості. – К., 2013. – 216 с.

Монографія присвячена прозовому фольклору про переселення українців Лемківщини, Холмщини, Підляшшя та Надсяння 1947 р. в Польщі. У праці проаналізовано усні наративи про переселення 1947 р. як конкретно- історичну й художню цілісну систему та досліджено низку питань, які досі були вивчені недостатньо: з'ясовано історичні передумови виникнення прози про переселення цього періоду; висвітлено основні етапи збирання й вивчення усної прози Лемківщини, Холмщини, Підляшшя та Надсяння; розглянуто теоретичні аспекти жанрової специфіки усного оповідання та його дефінітивні ознаки; визначено тематичні й сюжетні групи усних наративів, їх художню специфіку.

Основну джерельну базу становлять тексти оповідань, що їх збирила автор під час фольклорних експедицій у Польщі, а також уміщені в різноманітних збірниках, періодичних виданнях, часописах. Завершують книжку іменний покажчик респондентів та список використаної літератури.

І. Х.

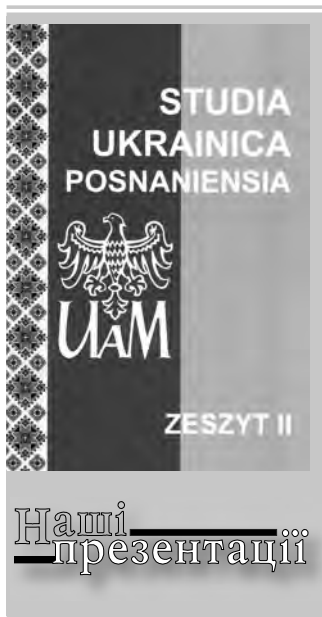

Мельничук Я.Б. 20 есеїв про Ольгу Кобилянську та її поціновувачів. – Чернівці: Букрек, 2014. – 232 с.

Нова книжка літературознавця, доцента ЧНУ ім. Юрія Федьковича Ярослави Мельничук присвячена оточенню Ольги Кобилянської, зокрема таким постатям, як С. Смаль-Стоцький і В. Сімович, Микола Євшан і М. Коцюбинський, В. Стефаник і Лесь Мартович. Простежено формування особистості, світогляду й менталітету О. Кобилянської під впливом її славетних предтеч – Тараса Шевченка і Юрія Федьковича. Окреслено у 12-ти есеях внесок у літературознавство дослідників її творчості другої половини ХХ ст. – першої половини ХХІ ст. Ідеться про Олега Бабишкіна і Ничипора Томашука, Івана Денисюка і Зенона Гузаря, подружжя Федора і Ярославу Погребенників. Авторка вивчила праці музейників, фундаторів Чернівецького літературно-меморіального музею Ольги Кобилянської, а саме Ельпідора Панчука, Олени Коваленко, Володимира Вознюка, також письменників Михайла Івасюка та Богдана Мельничука.

Авторка передмови, доцент Дрогобицького державного педагогічного університету імені І. Франка Олеся Химин радить дослідниці продовжувати дані студії.

І. Х.

Studia Ukrainica Posnaniensia / Prof. dr hab. Tetiana Kosmeda (redaktor naczelny), dr hab. prof. UAM Halina Korbicz (redaktor naukowy), dr Ryszard Kupidura (sekretarz). – Poznan, 2014. – Zeszyt II. – 324 с.

В основу лягли матеріали Міжнародної конференції “Українська література в колі питань наукової компаративістики” (14–15.05.2013).

Оргкомітет очолювали українці університету м. Познань (доктор гуманітарних наук Галина Корбич і кандидат філологічних наук Ришард Купідура).

В. Л.

Наші
презентації

КНИЖКА НА ВСІ ЧАСИ

Тарас Шевченко. Кобзарь: стихотворения и поэмы Тараса Шевченко в новых переводах на русский язык / Т.Г. Шевченко; редактор-составитель В.Г. Крикуненко. – Черновцы: Букрек, 2014. – 584 с.: ил.

У цьому виданні "Кобзаря" читачам уперше у ХХІ ст. пропонуються нові перекладацькі інтерпретації віршів та поем великого українського поета російською мовою. Російськомовний читач досі вимушений був послуговуватися "Кобзарем" радянського друку, основу якого склали тексти, що ввійшли до московського ювілейного видання ще 1939 р., і на сьогодні застаріли, зокрема через неминучі впливи тодішньої ідеологічної цензури, що цілеспрямовано прагнула "перекладати" геніального поета, убити його творчість у канонічні рамки "революціонера-демократа", "полум'яного атеїста" й ледь не пролетарського "інтернаціоналіста" тощо.

Відаємо належне тодішнім видатним майстрам поетичного цеху, які взяли активну участь у підготовці радянського російськомовного видання, однак нерідко їхні переклади позначені прикрими неточностями і грубими помилками, суб'єктивними підмінами і спотвореннями змісту. Деякі з тих перекладачів, компанійськи залучених сталінським агітпропом до створення радянського російськомовного "Кобзаря" 1939 р., на жаль, і не були сповна готові до цієї непростой роботи: підводило незнання мови оригіналу, поверхове, сформоване за стандартами радянської вульгаризації, уявлення про історико-культурний, національний контекст поезії Шевченка, зайва самовпевненість. Ці "маститі" часто як перекладачі поступають перекладачам-професіоналам, "ремісникам", як інколи їх презирливо називають... – писав про це поет-академік Максим Рильський, який вважав, що в перекладацькій справі погоня за "іменами" – сумнівний принцип.

Авторитетний фахівець у царині художнього перекладу української літератури російською мовою В. Россельс завважив певну ідеологічну зашореність сучасних йому інтерпретаторів творчості Кобзаря у виданнях середини минулого сторіччя і слушно зазначив, що "гідно звеличивши Шевченка, зробивши його ім'я відомим буквально кожному росіянинові, ми примудрилися зашифрувати значну частину його спадщини...". Навіть за часів царату кожні 10-15 років, незважаючи на жорсткі цензурні перешкоди, у Росії здійснювалися спроби нового перекладацького прочитання творчості Тараса Шевченка. Пауза в 75 років – хіба це не історико-літературне непорозуміння? Адже, як сказав інший великий поет, "нове життя нового прагне слова". Назріла потреба й у нових російських перекладах поезії Кобзаря.

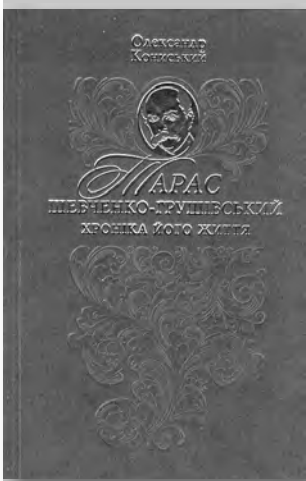
До збірника ввійшли переклади, здійснені російськими поетами Павлом Панченком, Юрієм Петровим, Миколою Кобзевим, Вячеславом Шевченком. Прикметно, що кожен із них перебуває у кривому й духовному зв'язку з батьківщиною своїх предків – Україною, їм притаманні глибокі знання й любов до української мови та історії. Філігранною точністю відтворення оригіналу позначені перекладні тексти професора Московського університету А. Ілюшина, відомого в Росії та світі дантолога, перекладача "Божественної комедії", поета-дисидента радянських часів А. Тимофєєвського та ін.

Редакторів-укладачу вдалося зібрати й підготувати до видання цю, безумовно, етапну книжку, що з'явилися на межі тисячоліть, означивши так наступну віху освоєння безсмертної поетичної спадщини російською перекладацькою школою вже пострадянського періоду. Суттєво, що деякі твори публікуються в російськомовних перекладах "Кобзаря" вперше.

Ця масштабна робота впродовж декількох років здійснювалася за сприяння Бібліотеки української літератури в Москві. Подані у книжці переклади ще раніше побачили світ у декількох випусках електронного видання БУЛ, їхній укладач та редактор Віталій Крикуненко, ґрунтовна передмова якого "Книга на всі часи" (про історію перекладів Тараса Шевченка російською мовою) відкриває нове ошатно оформлене видання "Кобзаря", що його в непрості наші часи дарує російськомовним шанувальникам поезії чернівецьке видавництво "Букрек".

Формуючи збірник, укладач та видавництво керувалися бажанням донести до сучасного читача адекватне сприйняття поезії "Кобзаря" російськими перекладачами кінця ХХ – початку ХХІ ст. Перекладачі цілком згодні з авторитетною думкою Максима Рильського: коли йдеться про переклади в сучасному розумінні цього слова, то ми вимагаємо точності (змістовної і формальної) та вірності (тільки не рабської).

В. К.

Олександр Кониський. Тарас Шевченко-Грушівський: Хроніка його життя / Упоряд. В.Л. Смілянська. – К.: ТОВ “Видавництво “КЛЮ””, 2014. – 672 с.: іл.

Книжка “Тарас Шевченко-Грушівський: Хроніка його життя” (Львів, 1898, 1901) – найсерйозніше дослідження біографії Шевченка, тепер вона перевидана з нагоди 200-ліття від дня його народження.

Автор цієї книжки, сучасник Т.Г. Шевченка Олександр Кониський, був людиною великої культури й сам мав поетичний талант, що й дозволило йому краще і глибше збагнути та відчувати Шевченка. Автор зумів знайти та зрозуміти основне, що потрібно було робити того часу і це допомогло у збиранні матеріалів про Шевченка, бо були ще тоді живі свідки, учні кирилівського дяка, односельчани, знайомі поета, зокрема він з’ясував, що в школі Тарас був на дідовому прізвищі – Грушівський. Книжка скромно називалася “Хроніка життя”. Насправді ж це не зовсім відповідало стилю талановитого прозаїка й умілого дослідника біографічного фактажу. Легкість стилю та об’єктивність оприлюднених матеріалів сприяли великій популярності “Хроніки”. Пізніше, особливо в 60-ті роки, книжка стала раритетом, тому що пізніше автора було звинувачено в націоналізмі, а його поетичні і прозові твори не друкувались, а релігійний гімн “Боже великий, єдиний...” вважався ідейно шкідливим.

Особливість книжки – її джерельність, критичне осмислення витоків біографії Кобзаря, виявлення нових фактів із життя, спростування легенд і міфів, популярна форма викладу, а також залучення мистецьких творів Шевченка для датування певних подій, для відтворення обставин його життя.

Того часу в біографічному шевченкознавстві ця праця була на першому місці. “Праця ще й досі цінна, бо ще й досі це єдина велика біографія поета, єдина збірка величезного фактичного матеріалу, приведеного в певну систему” (М. Плевако).

С. С.

Наші
презентації

Тарас Шевченко. Лірика. Поезії та поеми /
Упоряд., переклад і коментарі О.Н. Мушкудіані. –
К.: КиМУ, 2013. – 608 с.

Книжка присвячена 200-річчю від дня народження великого українського поета й художника Тараса Григоровича Шевченка.

До неї ввійшли вірші та поеми Кобзаря грузинською мовою. Переклад, передмову та коментарі зробив Олександр Мушкудіані. Переклад здійснено за виданням: Тарас Шевченко. Повне зібрання творів у дванадцяти томах. – К.: Наукова думка. – Т. 1, 1989; Т. 2, 1991.

У примітках використано коментарі цього видання.

С. С.

Наші
презентації